

Türk Dili ve Edebiyatı			
Lisans	TYYÇ: 6. Düzey	QF-EHEA: 1. Düzey	EQF-LLL: 6. Düzey

Ders Genel Tanıtım Bilgileri

Ders Kodu:	TDE405		
Ders İsmi:	Çağatay Türkçesi		
Ders Yarıyılı:	Güz		
Ders Kredileri:	AKTS 4		
Öğretim Dili:	Türkçe		
Ders Koşulu:			
Ders İş Deneyimini Gerektiriyor mu?:	Hayır		
Dersin Türü:	Zorunlu		
Dersin Seviyesi:	Lisans TYYÇ:6. Düzey QF-EHEA:1. Düzey EQF-LLL:6. Düzey		
Dersin Veriliş Şekli:	Yüz yüze		
Dersin Koordinatörü:	Doç. Dr. FEYZİ ÇİMEN		
Dersi Veren(ler):	-		
Dersin Yardımcıları:			

Dersin Amaç ve İçeriği

Dersin Amacı:	Türk Dil Tarihi içinde Çağatay Türkçesi dönemiyle ilgili genel bilgiler vermek, dönemin dil özellikleri ile belli başlı edebî şahsiyetleri tanıtmak, bu sahada yazılan edebî eserlerden seçilmiş metinler okutmak. Bu metinlerin günümüz Türkçesine nasıl aktarılacağı öğretmek, aynı metinler üzerinde gramer incelemeleri yaptırmak.
Dersin İçeriği:	Orta Türkçenin Çağatayca lehçesi üzerine gramer ve metin incelemeleri.

Öğrenme Kazanımları

Bu dersi başarıyla tamamlayabilen öğrenciler;

- 1) Çağatay Türkçesinin ses ve şekil bilgisi, dönemleri ve yapısal özelliklerini öğrenebilme
- 2) Çağatay Türkçesi metinlerini okuyabilme ve anlamlandırabilme
- 3) Çağatay Türkçesi metinlerini kullanarak bilimsel bir ödev hazırlayabilme

Ders Akış Planı

Hafta	Konu	Ön Hazırlık
1)	Türk Dili Tarihinde Çağatay Türkçesinin Yeri	
2)	Çağatay Türkçesinin Oluşumu	
3)	Belli Başlı Çağatay Türkçesi Metin ve Müellifleri	
4)	Çağatay Türkçesi Metinlerinin İmla Özellikleri	
5)	Çağatay Türkçesinin Ses Bilgisi Özellikleri	
6)	Çağatay Türkçesinin Ses Bilgisi Özellikleri	
7)	Çağatay Türkçesinin Ses Bilgisi Özellikleri	
8)	Vize	
9)	Çağatay Türkçesinin Şekil Bilgisi Özellikleri	
10)	Çağatay Türkçesinin Şekil Bilgisi Özellikleri	
11)	Çağatay Türkçesinin Şekil Bilgisi Özellikleri	
12)	Çağatay Türkçesinde Kelime Türleri	
13)	Çağatay Türkçesi Metin Okuma, Anlama, Aktarma Pratikleri	
14)	Çağatay Türkçesi Metin Okuma, Anlama, Aktarma Pratikleri	

Kaynaklar

Ders Notları / Kitaplar:	Janos Eckmann, Harezmi, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi üzerine Araştırmalar, yay. haz. Osman Fikri Sertkaya, Türk Dil Kurumu, Ankara, 1996. Çağatayca el kitabı, Janos Eckmann, 1971, çev. Günay Karaağaç, İstanbul, 1988. Abuşka lügati veya Çağatay sözlüğü, Besim Atalay, 1965. Nevayi'nin sözleri ve Çağatayca tanıklar = El-lugatu'n-neva'iyye ve'l-istişhadatu'l-cağata'iyye: giriş-metin-dizinler-tıpkıbası, Niyazi; Haz. Mustafa S. Kaçalın, Türk Dil Kurumu, Ankara, 2011. Çağatay Türkçesi, Mustafa Argunşah, Kesit Yayınları, İstanbul, 2013.
--------------------------	--

Diğer Kaynaklar:	Janos Eckmann,Harezmi, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi üzerine Araştırmalar, yay. haz. Osman Fikri Sertkaya, Türk Dil Kurumu, Ankara, 1996. Çağatayca el kitabı, Janos Eckmann, 1971, çev. Günay Karaağaç, İstanbul, 1988. Abuşka lügati veya Çağatay sözlüğü, Besim Atalay, 1965. Nevayi'nin sözleri ve Çağatayca tanıklar = El-lugatu'n-neva'iyye ve'l-istişhadatu'l-cağata'iyye: giriş-metin-dizinler-tıpkıbası, Niyazi; Haz. Mustafa S. Kaçalın, Türk Dil Kurumu, Ankara, 2011. Çağatay Türkçesi, Mustafa Argunşah, Kesit Yayınları, İstanbul, 2013.
------------------	--

Ders - Program Öğrenme Kazanım İlişkisi

Course Learning Outcomes	1	2	3
Program Kazanımları			
1) Türk dilinin gramer özelliklerini bilir.			
2) Türkçenin özelliklerini evrensel dilbilim kuralları çerçevesinde inceleme bilgisine sahiptir.			
3) Dil ve edebiyat ilişkisini kurar, aktif yazma ve yorumlama faaliyetleri içinde olur.			
4) Bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini, en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı Temel Düzeyinde kullanır.			
5) Vurgu, tonlama açısından Türkçeyi estetik bir biçimde kullanır; imla ve noktalama açısından doğru, anlaşılır, etkili yazılar yazar.			
6) Sahasında yazılmış aktüel bilgileri ve kaynakları bilir, takip eder, kullanır.			
7) Farklı alfabelerle yazılmış tarihî ve modern Türkçe metinleri anlar, günümüz Türkçesine aktararak üzerlerinde incelemeler yapar.			
8) Türk dili ve edebiyatı alanında edindiği bilgi ve becerileri, sosyal bilimlerin diğer alanlarında kullanır.			
9) Klasik ve modern dönemlere ait edebi eserleri karşılaştırmalı metotlarla inceleme ve değerlendirme bilgisine sahiptir.			
10) Türkçe eserleri yazıldığı dönemlerdeki sosyal ve kültürel bağlamı içinde inceleme ve değerlendirme bakış açısına sahiptir.			
11) Bir yabancı dili Avrupa Dil Portföyü kriteri açısından en az B1 Genel Düzeyinde kullanır.			
12) Eski Türk edebiyatı metinlerini anlama, açıklama ve yorumlamada kullanılan geleneksel metotlarla nesre çeviri, şerh, yorum, tahlil ve inceleme yapar.			
13) Metinleri anlamada filolojik, etimolojik ve semantik yaklaşımları kullanır.			
14) Bilimsel ve mesleki etkinliklerinde sosyal, kültürel ve bireysel farklılıklara, evrensel			

değerlere ve insan haklarına saygılı olur.	1	2	3
Course Learning Outcomes			

Ders - Öğrenme Kazanımı İlişkisi

Etkisi Yok	1 En Düşük	2 Orta	3 En Yüksek

	Dersin Program Kazanımlarına Etkisi	Katkı Payı
1)	Türk dilinin gramer özelliklerini bilir.	2
2)	Türkçenin özelliklerini evrensel dilbilim kuralları çerçevesinde inceleme bilgisine sahiptir.	
3)	Dil ve edebiyat ilişkisini kurar, aktif yazma ve yorumlama faaliyetleri içinde olur.	
4)	Bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini, en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı Temel Düzeyinde kullanır.	
5)	Vurgu, tonlama açısından Türkçeyi estetik bir biçimde kullanır; imla ve noktalama açısından doğru, anlaşılır, etkili yazılar yazar.	
6)	Sahasında yazılmış aktüel bilgileri ve kaynakları bilir, takip eder, kullanır.	
7)	Farklı alfabelerle yazılmış tarihî ve modern Türkçe metinleri anlar, günümüz Türkçesine aktararak üzerlerinde incelemeler yapar.	
8)	Türk dili ve edebiyatı alanında edindiği bilgi ve becerileri, sosyal bilimlerin diğer alanlarında kullanır.	2
9)	Klasik ve modern dönemlere ait edebi eserleri karşılaştırmalı metotlarla inceleme ve değerlendirme bilgisine sahiptir.	3
10)	Türkçe eserleri yazıldığı dönemlerdeki sosyal ve kültürel bağlamı içinde inceleme ve değerlendirme bakış açısına sahiptir.	2
11)	Bir yabancı dili Avrupa Dil Portföyü kriteri açısından en az B1 Genel Düzeyinde kullanır.	
12)	Eski Türk edebiyatı metinlerini anlama, açıklama ve yorumlamada kullanılan geleneksel metotlarla nesre çeviri, şerh, yorum, tahlil ve inceleme yapar.	
13)	Metinleri anlamada filolojik, etimolojik ve semantik yaklaşımları kullanır.	
14)	Bilimsel ve mesleki etkinliklerinde sosyal, kültürel ve bireysel farklılıklara, evrensel değerlere ve insan haklarına saygılı olur.	

Ölçme ve Değerlendirme

Yarıyıl İçi Çalışmaları	Aktivite Sayısı	Katkı Payı
Ara Sınavlar	1	% 50
Final	1	% 50
Toplam		% 100
YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALARININ BAŞARI NOTU KATKISI		% 50
YARIYIL SONU ÇALIŞMALARININ BAŞARI NOTUNA KATKISI		% 50
Toplam		% 100

İş Yüğü ve AKTS Kredisi Hesaplaması

Aktiviteler	Aktivite Sayısı	Aktiviteye Hazırlık	Aktivitede Harçanan Süre	Aktivite Gereksinimi İçin Süre	İş Yüğü
Ders Saati	13	2	3		65
Ara Sınavlar	1	13	2		15
Final	1	14	2		16
Toplam İş Yüğü					96